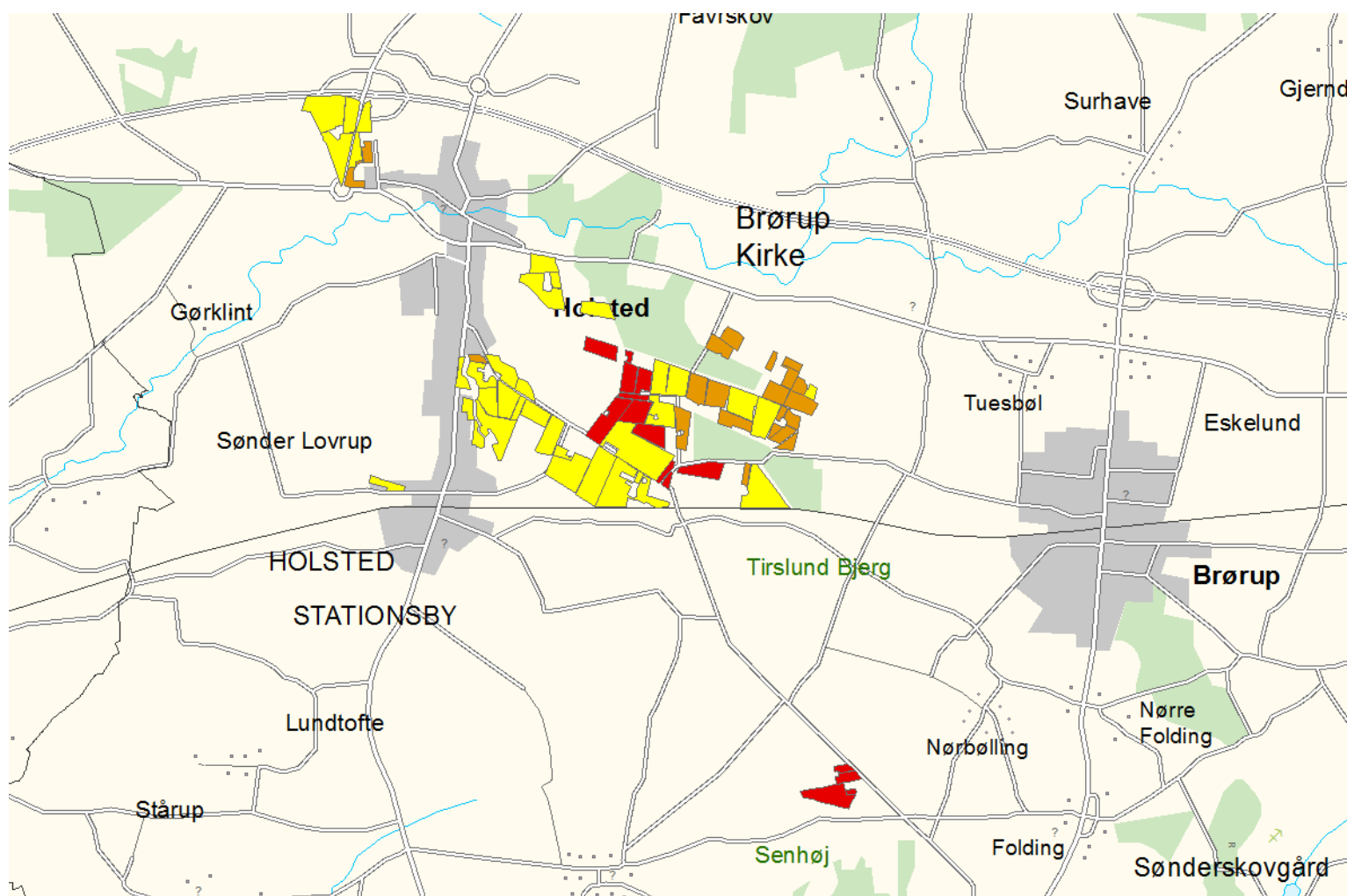

Martin Jørgensen
Foldingbrovej 20
6670 Holsted

Tillæg til miljøgodkendelse

Kvægbrug på Foldingbrovej 24

Miljøgodkendelsen er meddelt i henhold til § 12 i
"Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug".

Vejen
KOMMUNE

Indholdsfortegnelse

Oplysninger om ejendom og husdyrbrug	2
Resumé.....	2
Indledning	2
Ansøgning	3
1 Afgørelse.....	4
Godkendelsens varighed, retsbeskyttelse og revurdering	4
Vilkår for afgørelsen.....	5
Offentliggørelse/høring, klageadgang og udnyttelse af godkendelsen	5
Høring af udkast til offentliggørelse	5
Indkomne høringsbidrag og kommunens vurdering	5
Offentliggørelse af afgørelse og underretning af modtagere af afgørelsen	5
Udnyttelse af godkendelsen.....	6
2 Kort beskrivelse af husdyrbruget	7
Grundlag for sagsbehandling.....	7
Arealer	7
3 Redegørelse og vurdering	13
Generelle forhold	13
Udnyttelse af godkendelsen	13
Udbringning af husdyrgødning	13
Arealernes påvirkning af natur, jord og vand.....	14
Sædskifte.....	14
Aftalearealer.....	14
Beskyttede naturområder.....	16
Nitratudvaskning til grundvand	19
Nitrat til overfladevand	20
Bilag IV-arter, artsfredninger og rødlistearter	23
Hensynet til kulturhistorie.....	24
Kulturhistoriske værdier i tilknytning til arealerne	24
Sammenfatning.....	25
4 Øvrige forhold	26
Høringsberettigede	26
Kopimodtagere af afgørelsen	26
Bilagsoversigt	26

Oplysninger om ejendom og husdyrbrug

Ejendomsnummer	5750094820
Matrikelnummer	34a Sdr. Holsted By, Holsted
CVR	28525702
CHR	
Ejendommens ejer	Martin Doctor Jørgensen
Husdyrbrugets ejer	Martin Jørgensen
Husdyrbrugets kontaktperson	Martin Jørgensen

Resumé

Vejen Kommune har modtaget ansøgning om miljøgodkendelse af ændrede udbringningsarealer på husdyrbruget på Foldingbrovej 24. Projektets indhold og kommunens afgørelse er beskrevet i kort form i nedenstående resumé.

Projektet omfatter ændring og godkendelse af udbringningsarealer.

Indledning

Denne miljøgodkendelse fastlægger de vilkår, der skal gælde for ændring af udbringningsarealerne på Foldingbrovej 24 i Vejen Kommune. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen, har Vejen Kommune vurderet det ansøgte projekt. Vurderingen fremgår af afsnit 3 "Redegørelse og vurdering" og er sammen med ansøgningen baggrund for miljøgodkendelsens vilkår.

Udkastet har været fremlagt i høring hos ansøger i 3 uger, hvor der var mulighed for at komme med synspunkter, kommentarer eller indsigelser til projektet.

Orientering om høring af udkast til miljøgodkendelse har været sendt til naboer og parter i sagen.

Orientering af naboer er sket i en afstand fra ejendommen svarende til den beregnede konsekvenszone, dog minimum 300 meter, idet Vejen Kommune vurderer, at ejendomme indenfor denne grænse vil kunne forventes berørte af ændringer på ejendommen.

Der er ikke indkommet bidrag i forbindelse med høringen.

Vejen Kommune den 7. november 2016

Anna Kathrine Klitgaard

Teknik og Miljø
Rådhuspassagen 3
6600 Vejen

Ansøgning

Vejen Kommune har den 22. september 2016 modtaget ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Foldingbrovej 24 omhandlende følgende:

- Ændring af udbringningsarealer.

Vejen Kommune har kontrolleret, at der er overensstemmelse mellem ansøgningen og kommunens registreringer.

1 Afgørelse

Vejen Kommune godkender det ansøgte efter § 12 i Husdyrgodkendelsesloven¹ på vilkår som angivet efterfølgende.

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til det ansøgte dyrehold, staldanlæg og udbringningsarealer.

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Husdyrgodkendelsesloven. Øvrige relevante tilladelser, godkendelser og/eller dispensationer skal indhentes særskilt.

Miljøgodkendelsen er et tillæg til eksisterende miljøgodkendelse meddelt af Vejen Kommune den 31. august 2010. Den eksisterende miljøgodkendelse gælder fortsat for vilkår 1-14, 17-35 samt 38-42, da forhold vedrørende disse vilkår ikke ændres.

Dette tillæg gælder alene vilkår til udbringning af husdyrgødning på udbringningsarealerne.

Godkendelsens varighed, retsbeskyttelse og revurdering

Bemærkningerne til Husdyrbrugslovens § 33 angiver, at der indenfor udnyttelsesfristen skal være iværksat bygge- og anlægsarbejder med henblik på at opføre anlæg inden den frist, som er fastsat i afgørelsen. I den forbindelse vil det normalt være tilstrækkeligt, at der inden fristens udløb er indgået en retlig bindende aftale med relevante håndværkere eller entreprenører om udførelse af bygge- og anlægsarbejdet, herunder et tidspunkt for udførelsen. Det er tillige en forudsætning for overholdelse af fristen, at den udnyttelse, der er påbegyndt inden fristens udløb, fortsættes og færdiggøres i et rimeligt tempo og normalt skal være afsluttet indenfor et år efter fristens udløb. Et påbegyndt byggeri kan således ikke afbrydes i en længere periode og derefter genoptages. I så fald vil godkendelsen blive anset for bortfaldet.

Efter den fastsatte udnyttelsesfrist for miljøgodkendelsen gælder det, at hvis tillægget til miljøgodkendelsen ikke udnyttes (helt eller delvist) i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år (kontinuitetsprincippet).

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dette betyder, at vilkårene inden for denne periode kun kan ændres, hvis der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse. Der henvises til reglerne i Husdyrgodkendelseslovens § 40, stk. 2.

---

¹ "Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug" - nr. 1572 af 20.12.2006.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til re- vurdering². Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år, dvs. i 2024.

Ændringer af udbringningsarealet for den kommende planperiode skal anmeldes til kommunen senest 1. august³. Kommunen vurderer, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare. Kommunens tilkendegivelse gives inden 1. oktober. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen enten trækkes tilbage, eller der kan fremsendes en ny. En ny anmeldelse skal i givet fald være kommunen i hænde senest 15. oktober. Hvis kommunen har indsigelser imod de nye arealer meddeles det inden 31. december.

Vilkår for afgørelsen

Vejen Kommune forudsætter, at projektet gennemføres og drives som det er beskrevet overfor kommunen i ansøgningen, ansøgning nr. 91996, version nr. 2 22. september 2016. På baggrund af ansøgning og kommunens vurdering meddeler Vejen Kommune godkendelse på følgende vilkår:

Generelle forhold

1. Tillægget til miljøgodkendelsen må ikke udnyttes fuldt ud, før der foreligger skriftlig aftale med biogasselskab om modtagelse af i alt 105 DE kvæggylle. Alternativ afsættelse af husdyrgødning skal anmeldes til Vejen Kommune og kan udløse krav om godkendelse.
2. På mark 16 og 55 skal der etableres og opretholdes en dyrkningsfri bræmme på mindst 2 m omkring de § 3 søer (Naturpunkt nr. 3, 13 og 14, figur nr. 4). Den dyrkningsfri bræmme må hverken gødskes, sprøjtes eller omlægges.

Offentliggørelse/høring, klageadgang og udnyttelse af godkendelsen

Høring af udkast til offentliggørelse

Udkastet til miljøgodkendelse sendes i høring i 3 uger fra den 12. oktober til 2. november 2016 hos ansøger.

Orientering om udkast til miljøgodkendelse sendes til bortforpagtere af udbringningsarealer og gyllemodtagere. Udkastet eftersendes ved henvendelse herom.

Vejen Kommune vurderer, at udvidelsen er af underordnet betydning for naboerne, og derfor bliver der ikke gennemført høring af naboer, jf. husdyrlovens § 56 stk. 2.

Indkomne høringsbidrag og kommunens vurdering

---

² § 40 i "Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug" - Bek. nr. 44 af 11/01/2016.

³ §§ 25 og 26 i "Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug".

Udkast til godkendelsen har været sendt i høring hos ansøger og parter i sagen, som ikke har haft kommentarer.

Offentliggørelse af afgørelse og underretning af modtagere af afgørelsen

Kommunens godkendelse vil blive offentliggjort i Ugeavisen Vejen-Brørup-Holsted i uge 46 samt på kommunens hjemmeside.

Kopi af godkendelsen er sendt til parter og interessenter, der har anmodet om høringsudkast og haft kommentarer hertil samt organisationer og myndigheder, der fremgår af afsnittet "Øvrige forhold".

Der kan klages over kommunens afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet senest **13. december 2016** jf. vedlagte klagevejledning (bilag 1). Modtagere af orienteringsbreve samt kopimodtagere af afgørelsen er angivet i afsnit 4 "Øvrige forhold".

Udnyttelse af godkendelsen

Du kan udnytte godkendelsen uanset eventuelle klager, men du skal være opmærksom på, at dette ikke begrænser Natur- og Miljøklagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve Vejen Kommunes afgørelse.

Vejen Kommune gør opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke må udnyttes fuldt ud, før der foreligger skriftlig aftale med biogasselskab om bortskaffelse af 105 DE gylle. Alternativ afsætning af husdyrgødning kan udløse krav om godkendelse ved Vejen Kommune.

2 Kort beskrivelse af husdyrbruget

I denne del af godkendelsen angives de oplysninger, som ligger til grund for behandlingen af ansøgningen. Ud over selve ansøgningen indgår der bilag til ansøgningen, anden nødvendig korrespondance under sagsbehandlingen samt seneste kontrolrapport for miljøtilsyn på husdyrbruget, kommunens oplysninger om data på husdyrbruget samt eventuelle bidrag fra offentligheden.

Ansøgningens indhold er kort beskrevet under overskrifterne: Dyrehold og driftsform, Anlæg og Arealer.

Grundlag for sagsbehandling

- Ansøgning om miljøgodkendelse 22. september 2016
- Løbende korrespondance mellem ansøger, dennes konsulent og kommunen

Arealer

Til ejendommen hører 268 ha, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning, heraf er 58,3 ha forpagtede. Der er gylleaftaler på yderligere 53,8 ha.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen stiller krav om et bestemt forhold mellem den mængde husdyrgødning der udbringes og det areal, der skal være til rådighed for udbringningen (harmoniarealet). I denne godkendelse kan husdyrgødningen udbringes i en mængde svarende til 2,3 DE/ha.

Ejendommens dyrehold producerer 668 DE husdyrgødning, hvoraf:

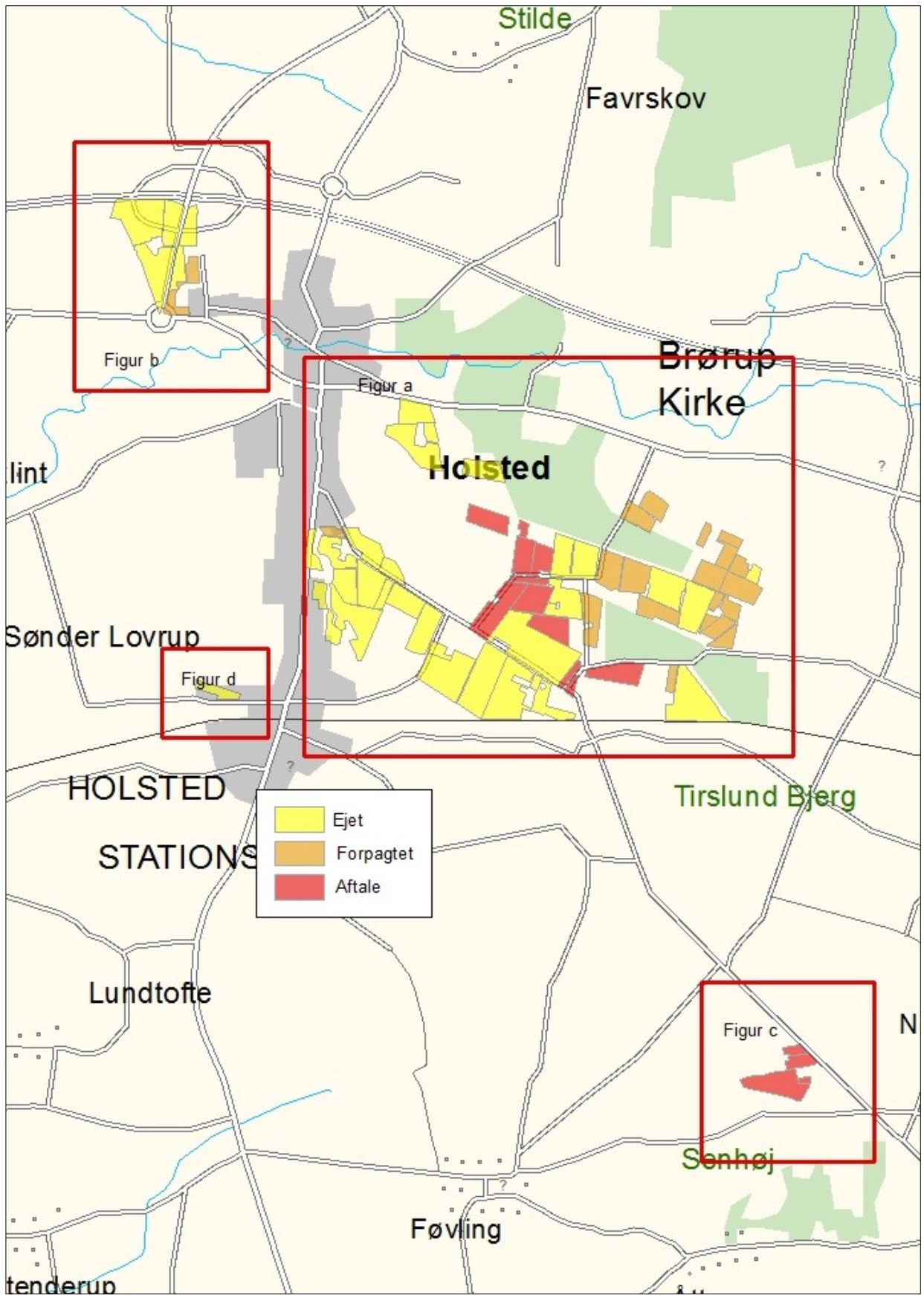
- 615,9 DE udbringes på udbringningsarealerne med 2,3 DE/ha, harmonikrav: 267,8 ha
- 75,2 DE fraføres til gylleaftale
- 105 DE afsættes til biogasanlæg

Det samlede harmoniareal er på 268 ha og harmonibehovet er jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen på 267,8 ha.

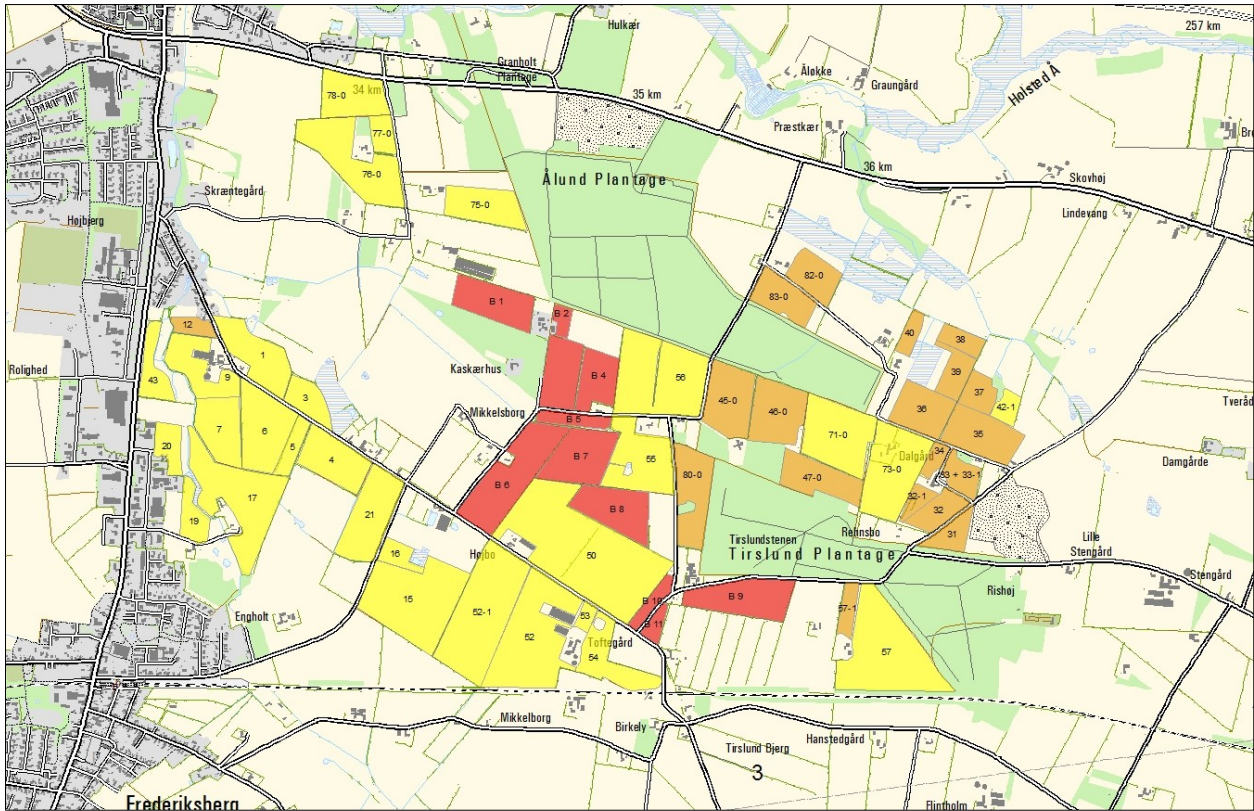
Der er således tilstrækkeligt areal til at opfylde harmonikravet.

Gylleaftalearealernes beliggenhed udløser krav om § 16 godkendelse – jf. afsnittet "Aftalearealer".

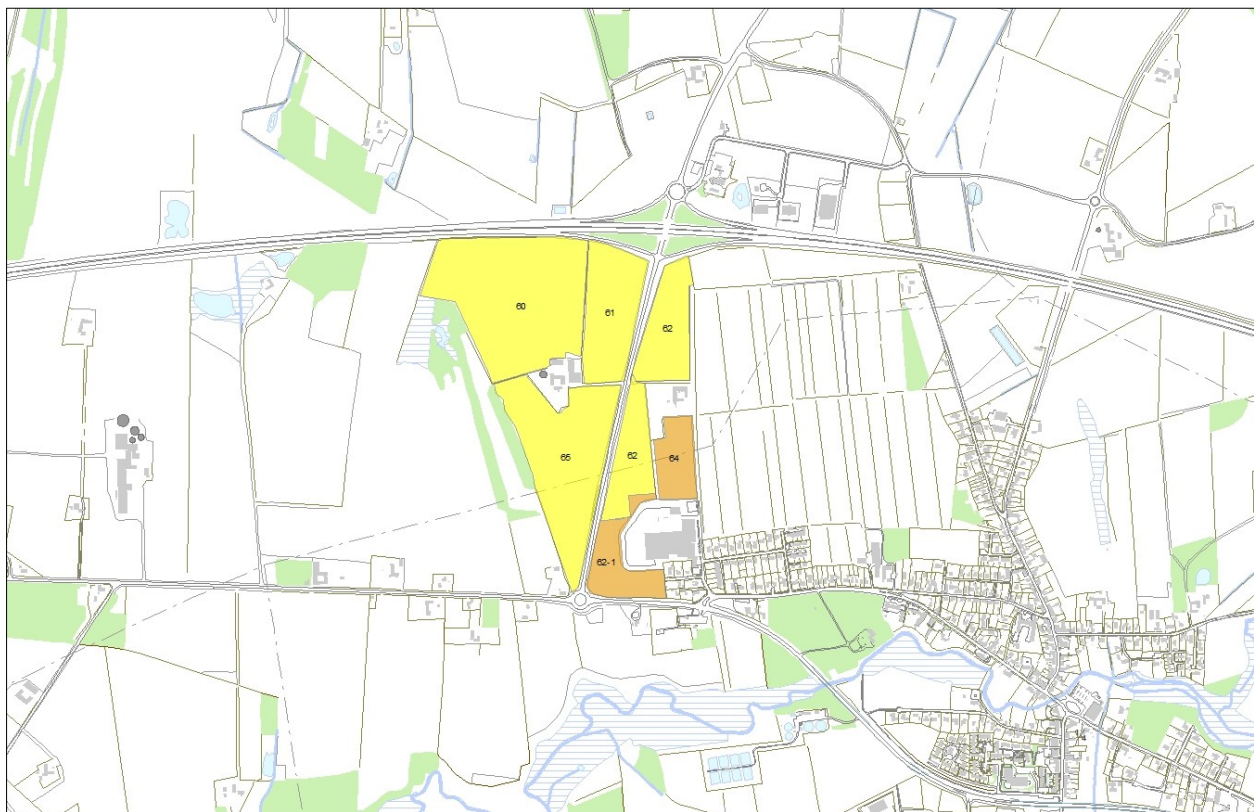
Se nedenstående figurer og tabel for arealernes placering og størrelse.

Figur 1. Alle Husdyrbrugets arealer.
 Vejen Kommune, Teknik & Miljø - Miljøgodkendelse, Foldingbrovej 24
 8

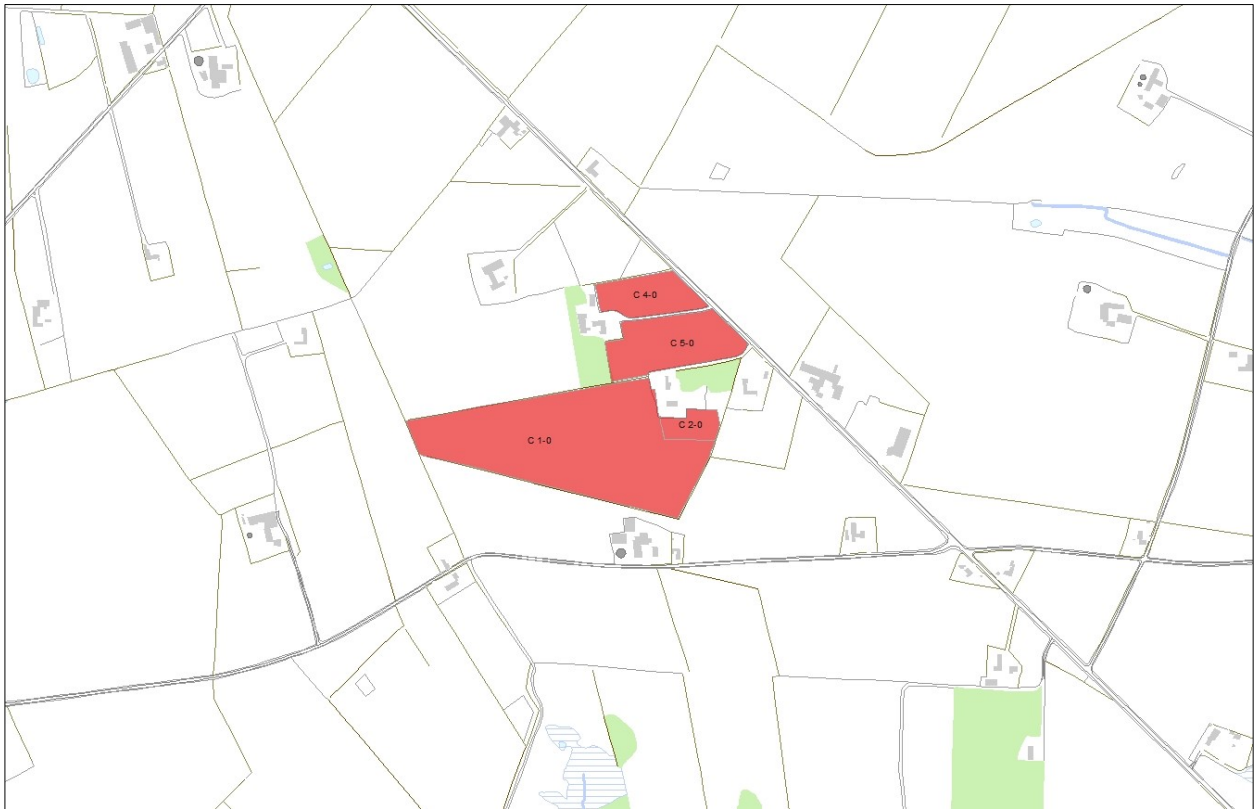

Figur 1a. Ejendommens udbringingsarealer ved ejendommen.

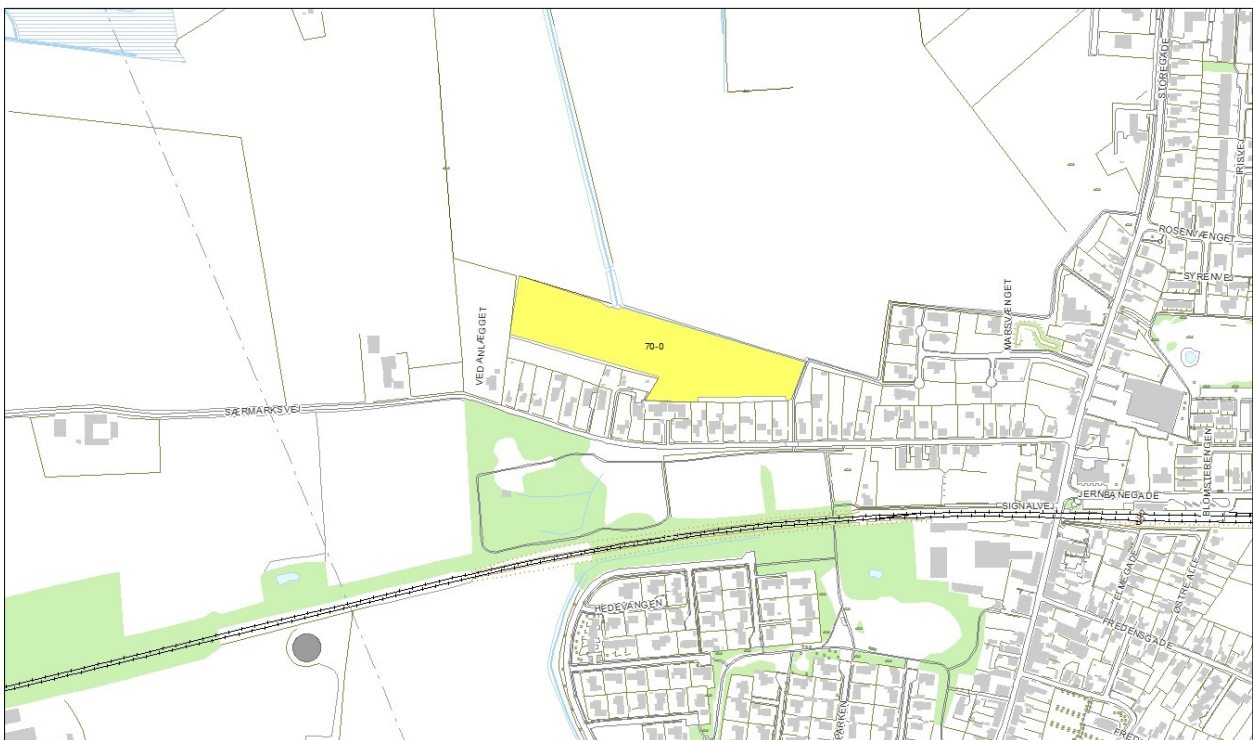

Figur 1b. Ejendommens nordvestligste udbringingsarealer.

Figur 1c. Ejendommens sydligste aftalearealer.

Figur 1d. Ejendommens udbringningsareal ved Særmærksvej.

Markdata

Marknr.	Ha	Ejerforhold	Anvendelse	Markadresse
1	5,15	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
3	2,39	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
4	4,72	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
5	1,62	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
6	6,11	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
7	4,53	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
9	4,32	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
15	11,09	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
16	1,41	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
17	9,95	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
19	2,10	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
21	6,26	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
43	2,53	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
50	19,88	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
52	11,43	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
52-1	11,96	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
53	0,70	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
54	4,34	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
55	6,61	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
56	10,80	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
57	11,76	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
42-1	1,18	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
60	11,61	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
61	4,63	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
62	3,36	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
65	8,57	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
62	2,85	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
20	1,92	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
70-0	2,62	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
71-0	7,22	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
73-0	7,82	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
75-0	4,40	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
76-0	7,88	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
77-0	1,48	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
78-0	4,54	Ejet	Udbringning	Foldingbrovej 24
12	1,14	Forpagtet	Udbringning	Foldingbrovej 12
31	2,03	Forpagtet	Udbringning	GI Kirkevej 3
32	2,43	Forpagtet	Udbringning	GI Kirkevej 3
32-1	1,04	Forpagtet	Udbringning	GI Kirkevej 3

33 + 33-1	1,98	Forpagtet	Udbringning	GI Kirkevej 3
34	1,00	Forpagtet	Udbringning	GI Kirkevej 3
35	5,01	Forpagtet	Udbringning	GI Kirkevej 3
36	4,15	Forpagtet	Udbringning	GI Kirkevej 3
37	1,91	Forpagtet	Udbringning	GI Kirkevej 3
38	1,52	Forpagtet	Udbringning	GI Kirkevej 3
39	2,15	Forpagtet	Udbringning	GI Kirkevej 3
40	1,17	Forpagtet	Udbringning	GI Kirkevej 3
57-1	1,35	Forpagtet	Udbringning	Tirslundvej 53
64	2,01	Forpagtet	Udbringning	Jørgen Hansens Vej 5
45-0	5,32	Forpagtet	Udbringning	Ålundvej 8
46-0	5,25	Forpagtet	Udbringning	Ålundvej 8
47-0	4,34	Forpagtet	Udbringning	Ålundvej 8
80-0	5,22	Forpagtet	Udbringning	Ålundvej 14
83-0	3,60	Forpagtet	Udbringning	Ålundvej 14
82-0	3,17	Forpagtet	Udbringning	Ålundvej 14
62-1	2,51	Forpagtet	Udbringning	Jørgen Hansens Vej 1
B 1	4,78	Aftale	Udbringning	Ålundvej 5
B 2	0,80	Aftale	Udbringning	Ålundvej 5
B 4	7,79	Aftale	Udbringning	Ålundvej 5
B 5	1,64	Aftale	Udbringning	Ålundvej 5
B 6	8,40	Aftale	Udbringning	Ålundvej 5
B 7	5,37	Aftale	Udbringning	Ålundvej 5
B 8	5,15	Aftale	Udbringning	Ålundvej 5
B 9	5,88	Aftale	Udbringning	Ålundvej 5
B 10	1,28	Aftale	Udbringning	Ålundvej 5
B 11	0,93	Aftale	Udbringning	Ålundvej 5
C 4-0	1,19	Aftale	Udbringning	Foldingbrovej 46
C 2-0	0,50	Aftale	Udbringning	Foldingbrovej 46
C 1-0	7,93	Aftale	Udbringning	Foldingbrovej 46
C 5-0	2,15	Aftale	Udbringning	Foldingbrovej 46

Tabel 1. Arealer.

3 Redegørelse og vurdering

Vejen Kommune har i henhold § 19 - § 26 i Husdyrgodkendelsesloven vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne.

Kommunen har på grundlag af ansøgningen og miljøredegørelsen foretaget en vurdering af de forskellige påvirkninger fra husdyrbrugets anlæg og udbringningsarealer. Disse vurderinger ligger til grund for de vilkår, der er angivet i afsnit 1. Vurderingen er foretaget i det nedenstående afsnit.

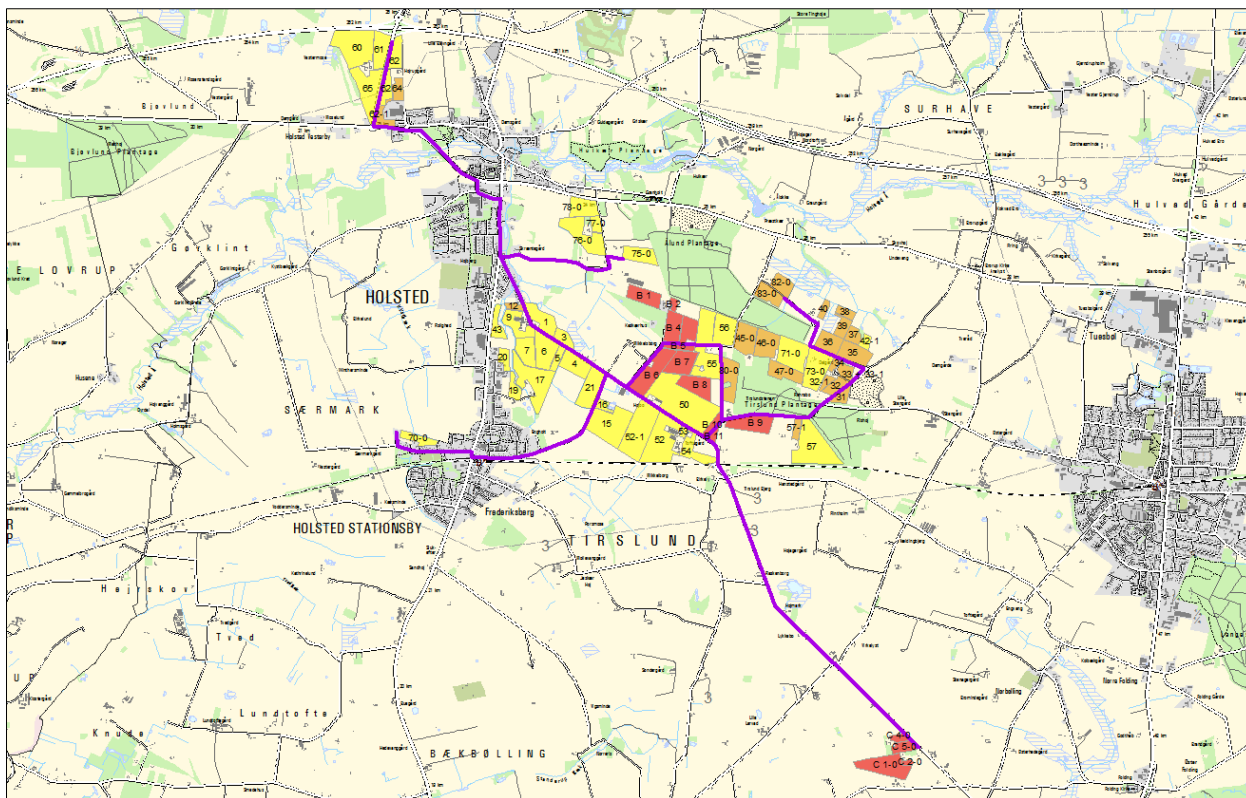
Generelle forhold

Udnyttelse af godkendelsen

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er påbegyndt udnyttet inden 2 år fra denne afgørelse. Ved påbegyndt udnyttet menes, at nye udbringningsarealer er taget i brug.

Udbringning af husdyrgødning

Transportruterne der benyttes ved udbringning af husdyrgødning er vist i nedenstående figur.

Figur 2. Transportruter til udbringning af husdyrgødning.

Transportruten til de nordvestligste udbringningsarealer går gennem Holsted by. Der ændres ikke på de nordvestlige arealer i dette tillæg i forhold til tidligere miljøgodkendelse og det er oplyst i tidligere godkendelse at transport af husdyrgødning til de nordlige arealer sker med lastbil. Der sker ingen ændringer i transport af husdyrgødning til disse arealer.

Transportruten til mark 70-0 går gennem Holsted ved Jernbanegade. Marken kan på grund af sin størrelse ikke tildeles meget husdyrgødning og der vil kun være få transporter årligt med husdyrgødning til marken.

En del af udbringningsarealerne er beliggende mindre end 200 m fra byzone ved Holsted. Jf. Husdyrgødningsbekendtgørelse er der restriktioner på udbringning af husdyrgødning på arealer mindre end 200 m fra byzone, sommerhusområder og områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål.

Gylleaftagerne sørger selv for at afhente husdyrgødningen, når denne skal udbringes.

Det er kommunens vurdering, at ændringerne i udbringningsarealerne og transportruterne i dette tillæg ikke vil være til væsentlig gene for omgivelserne og der stilles ikke vilkår til udbringning af husdyrgødning.

Arealernes påvirkning af natur, jord og vand

Påvirkninger fra udbringningsarealerne i eller op til Natura 2000 områder, § 7 arealer, § 3 arealer og næringsstofudvaskning til vandmiljøet vurderes i efterfølgende afsnit.

Sædskifte

Husdyrbruget anvender sædskifte K12 både som reference og ansøgt. Sædskifte K12 er jf. Miljøstyrelsen⁴ et kvægsædskifte med et udvaskningsindeks på 80.

Sædskiftet er ikke anvendt som virkemiddel, men er en forudsætning for ansøgningen. Derfor stilles der ikke specifikt vilkår om anvendelse af K12.

Aftalearealer

Det skal vurderes, om aftalearealerne kræver separat godkendelse efter § 16 i Husdyrgodkendelsesloven. For arealer, som ligger inden for nitratfølsomt indvindingsområde (NFI), nitrat- eller fosforklasse stilles der særlige krav til beskyttelse mod nedsivning af nitrat til grundvand og udledning af nitrat og fosfor til overfladevand, og det udløser krav om en § 16-arealgodkendelse.

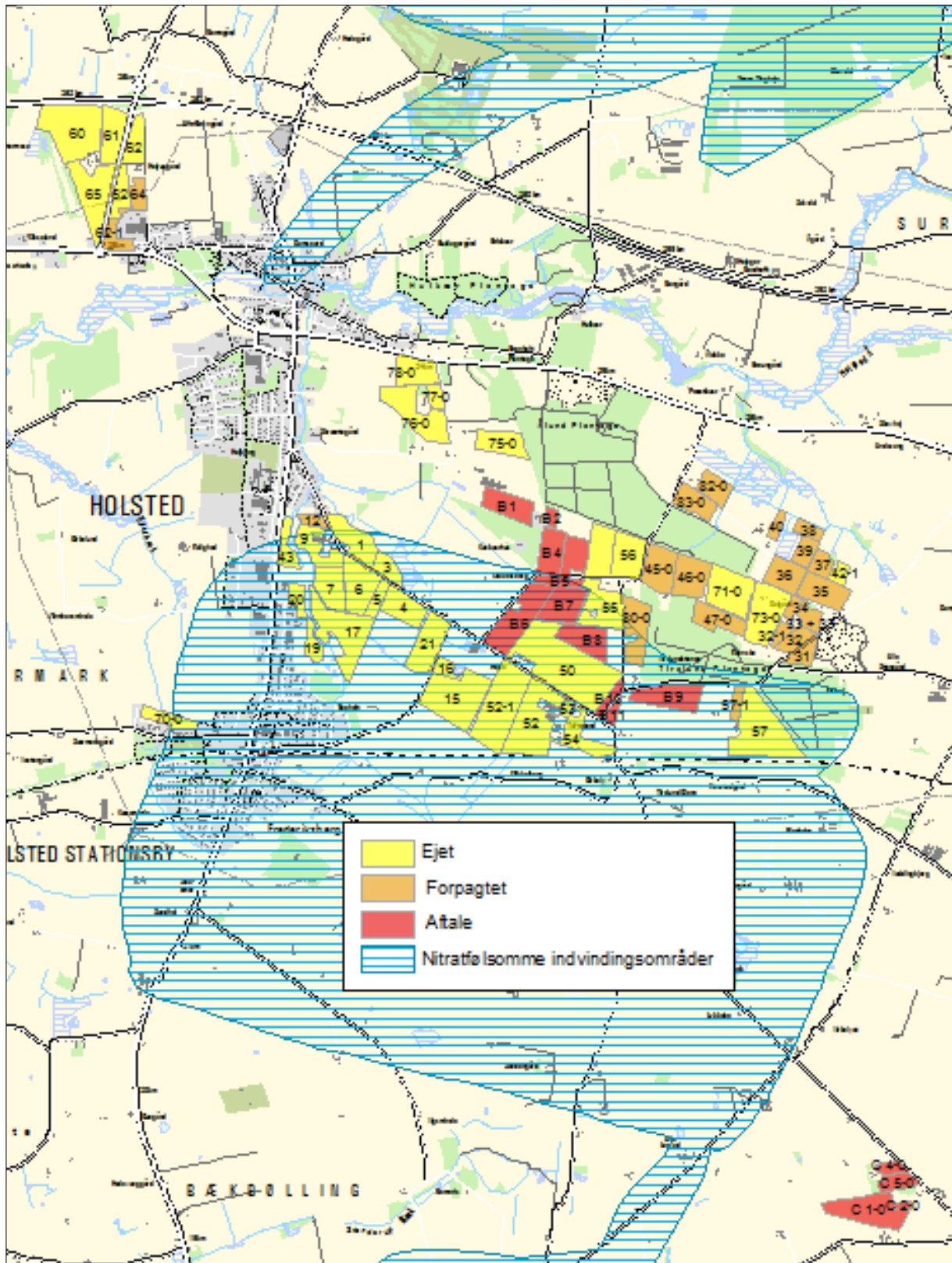
Hvis arealerne ikke ligger i NFI, nitrat- eller fosforklasse, skal det vurderes, om arealernes beliggenhed i forhold til sårbar natur og overfladevand gør det nødvendigt med en særlig beskyttelse, der rækker ud over den generelle lovgivnings rammer. Er det tilfældet, udløser det krav om en § 16-arealgodkendelse.

Arealernes beliggenhed i forhold til NFI samt nitrat- og fosforklasse kan ses herunder.

---

⁴ Notat fra Miljøstyrelsen den 08.02.2012 om Standardsædskifter og referencesædskifter.

Figur 3. Aftalearealernes beliggenhed i forhold til NFI m.m.

Aftalearealer der drives af Foldingbrovej 46 ligger ikke i NFI, nitrat- eller fosforklasse og Vejen Kommune vurderer, at der ikke er en særlig risiko for påvirkning af grundvand eller overfladevandforhold i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Derfor stilles der ikke krav om særskilt arealgodkendelse efter Husdyrgodkendelseslovens § 16 til Foldingbrovej 46.

Der er foretaget vurdering af aftalearealernes beliggenhed i forhold til beskyttet natur i afsnittet "Beskyttede naturområder".

Aftalearealerne der drives af Ålundvej 5 ligger i NFI. Der er udarbejdet en separat arealgodkendelse, sagsnr 10/11437.

Udskiftning af aftalearealer må ikke ske uden anmeldelse til Vejen Kommune.

Beskyttede naturområder

Foruden påvirkningen fra husdyrbrugets anlæg kan naturen også påvirkes med kvælstof fra ejendommens arealer. Det kan være i forbindelse med udbringning af husdyrgødning eller via gødningsholdig overfladevand der løber til naturarealet.

Ifølge Miljøstyrelsen⁵ kan der ved udbringning af flydende husdyrgødning ske påvirkninger af nærliggende naturområder på over 1 kg N/ha inden for 20 m fra udbringningsarealet. Miljøstyrelsen vurderer, at det ikke er muligt for kommunerne, at beregne en randpåvirkning fra udbragt husdyrgødning. Det vil dog være muligt at foretage en konkret vurdering af risikoen for ammoniakdeposition og en påvirkning fra gødningsholdigt overfladevand. Vurderes risikoen stor, kan der fastsættes krav om bræmmer, nedsat dyretryk, nedfældning i alle afgrøder eller lignende.

For at undgå tilstandsændringer af naturarealer foretager Vejen Kommune derfor en konkret vurdering af de naturarealer, der ligger inden for en afstand af 30 m fra udbringningsarealerne. Derudover foretager Vejen Kommune en konkret vurdering af særlige kvælstof-følsomme naturområder i en afstand af op til 100 m fra udbringningsarealerne.

Ejendommens udbringningsarealer ligger udenfor Natura 2000-områder. Nærmeste Natura 2000-område er nr. 90 (habitatområde nr. 79) –Sneum og Holsted Å - ca. 140 m nord for t for nærmeste udbringningsareal i Vejen Kommune. Vejen Kommune vurderer, at pga. af den store afstand, vil ammoniakdepositionen fra driften af arealerne ikke kunne påvirke Natura 2000-områder.

I Husdyrgødningsbekendtgørelsen er der krav om, at flydende husdyrgødning nedfældes, eller at der anvendes anden teknik med tilsvarende virkning på ammoniakfordampningen, hvis udbringningen sker på sort jord eller græsmarker.

Vejen Kommune skal gøre opmærksom på at nedfældning på et § 3 areal kan medføre tilstandsændringer på arealet jf. afgørelse af Natur- og Miljøklagenævnet⁶. Dvs. før husdyrgødning kan nedfældes i et § 3 areal, skal der være givet en dispensation efter Naturbeskyttelsesloven. På baggrund af ovenstående afgørelse fra Natur- og Miljøklagenævnet gør

---

⁵ "Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug" af 6. juli 2009.

⁶ Afgørelse af 29/3-12 "Afgørelse i sag om Varde Kommune afslag på udbringning af husdyrgødning ved nedfældning i beskyttet eng i Varde Ådal" Sag NMK-510-00006.

Vejen Kommune dog opmærksom på, at en sådan dispensation ikke umiddelbart vil kunne forventes.

Vejen Kommune vurderer, at slangeudlægning med forsuret gylle på et § 3-areal også kan medføre tilstandsændringer. Det er dog muligt at udlægge forsuret gylle med slanger på ikke dispensationskrævende arealer. Ikke dispensationskrævende § 3-arealer er arealer der:

- ligger udenfor Fuglebeskyttelsesområder,
- er kulturenge, der tidligere har fået husdyrgødning,
- er flade og ikke har nogen særlig struktur og som ikke indeholder arter, der kan belastes af udbringningen af forsuret gylle.

Alle andre § 3-arealer kræver dispensation.

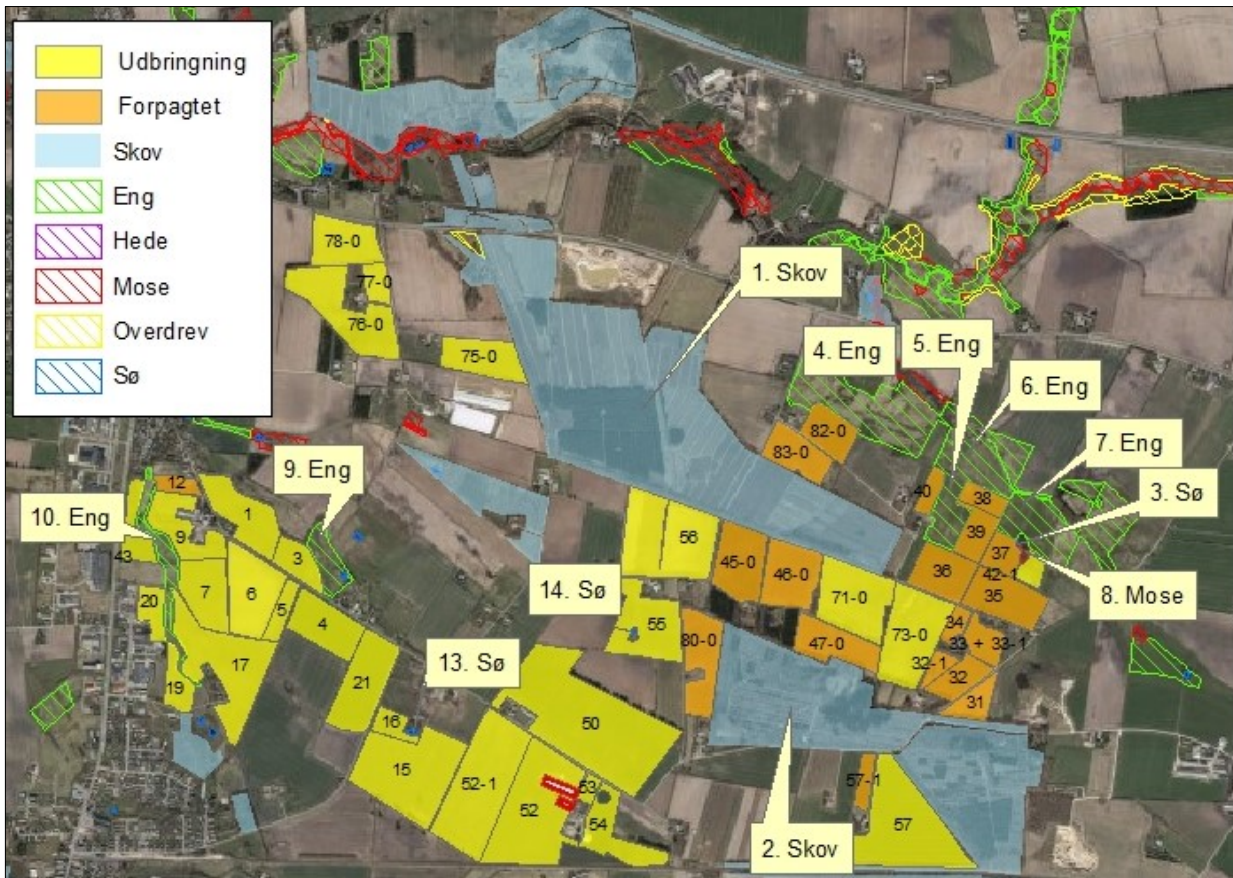
Vejen Kommune gør opmærksom på, at drift på beskyttede naturområder, herunder udbringning af kunstgødning, kan ske på samme niveau, som det var praksis før Naturbeskyttelseslovens ikrafttræden i 1992. Ved tvivl anbefales det, at man kontakter Vejen Kommunes naturafdeling.

I nedenstående figurer og tabel er vist beskyttede naturtyper, der potentielt vil kunne påvirkes af driften af husdyrbrugets arealer.

Figur 4a. Beskyttede naturområder ift. Udbringningsarealer.

Figur 4b. Beskyttede naturområder ift. Udbringningsarealer.

Nr.	Naturtype	Målsætning/estimeret værdisætning	Placering
1	Skov	-	Ved mark 75-0, 56, 45-0, 46-0, 71-0, 83-0
2	Skov	-	Ved mark 80-, 47-0, 57-0, 31, 57,
3	Sø		Ved mark 37 og 42-1
4	Eng		Ved mark 82-0
5	Eng		Ved mark 40, 74-0, 38, 39 og 36
6	Eng		Ved mark 38, 40
7	Eng		Ved mark 74-0, 38, 39, 37 of 42-1
8	Mose		Ved mark 37 og 42-1
9	Eng		Ved mark 3
10	Eng		Ved mark 43, 20, 19, 17, 7, 9 og 12
11	Mose		Ved mark 60
13	Sø		Ved mark 16
14	Sø		I mark 55

Tabel 2. Beskyttede naturområder, omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven, *ID er fra www.miljoportal.dk.

Da der ikke er ændring i mængden af udbragt gødning på arealerne, vurderer Vejen Kommune, at der ikke vil ske tilstandsændringer på naturarealerne.

Søerne, som er nævnt i tabellen, er vandhuller der ligger i agerlandet. Hovedkilden til næringsstofberigelse af vandhullerne er overfladevand fra de dyrkede arealer. Vejen Kommune vurderer, at vandhullerne er potentielt yngle- og/eller rastelokalitet for en eller flere paddearter. Der stilles vilkår om 2 m gødnings-, dyrknings- og sprøjtefri bræmmer omkring vandhullerne. Se begrundelse under afsnittet om bilag IV-arter.

Nitratudvaskning til grundvand

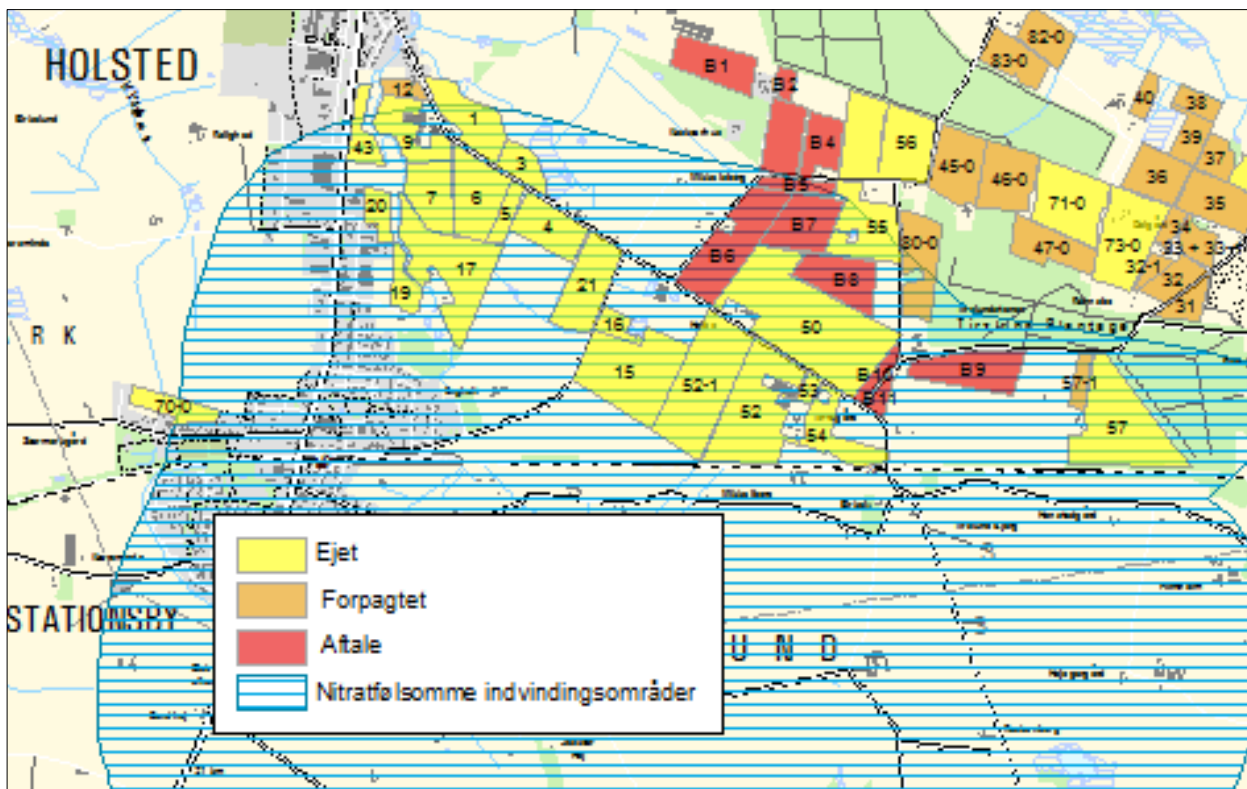
Indsatsen for beskyttelse af grundvandet mod nitratudvaskning er i Husdyrgodkendelsesloven koncentreret om de arealer, der er placeret i nitratfølsomme indvindingsområder (NFI).

For udbringningsarealer i NFI, kan der forekomme 3 situationer:

Faktaboks	
1	Der er foretaget zonerings (statslig kortlægning) af NFI-området og der er udarbejdet en indsatsplan. Her skal det sikres at udvaskningen ikke overstiger 50 mg nitrat/l i ansøgt drift. Overstiger udvaskningen 50 mg N/l skal det sikres at udvaskningen ikke overstiger udvaskningen fra et tilsvarende planteavlbrug med et standard planteavlssædskifte, men det kan skærpes til en maksimal udvaskning svarende til nitratklasse 3 (se Faktaboks i Nitrat til overfladevand).
2	Der er hverken foretaget zonerings eller udarbejdet en indsatsplan for NFI-området. Her skal det sikres at udvaskningen ikke overstiger 50 mg nitrat/l i ansøgt drift. Overstiger udvaskningen 50 mg nitrat/l i nudrift, må ansøgt drift ikke give anledning til mer-belastning.
3	Der er foretaget zonerings (statslig kortlægning) af NFI-området, men der er ikke udarbejdet en indsatsplan. Her skal det sikres at udvaskningen ikke overstiger 50 mg nitrat/l i ansøgt drift. Overstiger udvaskningen 50 mg N/l skal det sikres at udvaskningen ikke overstiger udvaskningen fra et tilsvarende planteavlbrug med et standard planteavlssædskifte, men det kan skærpes til en maksimal udvaskning svarende til nitratklasse 3 (se Faktaboks i Nitrat til overfladevand).

Disse situationer kaldes også "det generelle beskyttelsesniveau".

I denne ansøgning ligger 130 ha af udbringningsarealerne i NFI, i et område, hvor der er ikke er foretaget zonerings eller udarbejdet en indsatsplan, se nedenstående figur. Det drejer sig om mark nr. 1, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 15, 16, 17, 19, 43, 50, 52, 52-1, 53, 54, 55, 70-0, 57, 57-1, 80 og 20.

Figur 5. Arealernes placering i forhold til NFI.

Nitratudvaskningen er i ansøgningen beregnet til at være mellem 24 og 35 mg/l, hvilket er mindre end 50 mg/l.

Kravet om, at der ikke må ske nogen øgning af nitratudvaskning til grundvandet, er dermed overholdt.

Nitrat til overfladevand

I Husdyrgodkendelsesloven er oplandene, der afvander til de Natura 2000-områder, der er mest sårbare over for nitratbelastning, inddelt i Nitratklasserne 1-3. Alle øvrige oplande er benævnt som nitratklasse 0.

Nitratklasser:	Faktaboks
Beskyttelsesniveau i forhold til nitrat - overfladevand	
Nitratklasse 0:	Ingen krav til et reduceret dyretryk
Nitratklasse 1:	Krav til et dyretryk svarende til 85 % af de generelle regler
Nitratklasse 2:	Krav til et dyretryk svarende til 65 % af de generelle regler
Nitratklasse 3:	Krav til et dyretryk svarende til 50 % af de generelle regler

Udbringningsarealerne afvander til habitatområdet Sneum Å og Holsted Å (H79), der munder ud i Grådyb i Vadehavet. Vadehavet er Natura 2000-område, der er udpeget som habitat-område (H78) og som fuglebeskyttelsesområde (F57). Områdernes udpegningsgrundlag er vist i bilag 2.

Ingen af udbringningsarealerne i denne miljøgodkendelse ligger indenfor oplande, der er klassificeret som nitratklasse.

Der er ingen områder med en terrænhældning på over 6° fra udbringningsarealerne til nærliggende søer og vandløb. Vejen Kommune vurderer, at der ikke er risiko for overfladeafstrømning af husdyrgødning ned mod vandområder.

De arter og naturtyper der indgår i udpegningsgrundlaget i og langs Sneum Å og i Vadehavet kan blive påvirket negativt af udvaskning af næringsstoffer fra ejendommens udbringningsarealer.

For at beskytte habitatområderne, må der ifølge Miljøstyrelsens notat om afskæringskriterier for nitrat⁷, ikke ske en stigning i udvaskning af nitrat i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug i et givent kystvandopland til et habitatområde, hvis dyretrykket i kystvandoplandet er stigende med mere end 1 % i forhold til 2007-niveauet. Derudover må udvaskningen fra husdyrbruget ikke overstige 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle kystvandopland, dog kun 1 %, hvis udvaskningen sker til et område der er karakteriseret som lukket bassin og/eller meget eutrofieret.

Miljøstyrelsens seneste opgørelse fra 2007-2015 over ændring i dyretallet (målt i DE), viser at der er sket en stigning i dyretrykket til Grådyb på 11,1 %. Der må derfor ikke ske en mer-udvaskning fra husdyrbruget.

For at sikre, at der ikke sker en mer-udvaskning fra husdyrbruget, skal udvaskningen i ansøgt drift svare til udvaskningen, hvis der udelukkende blev udbragt handelsgødning på et sædskifte tilpasset et planteavlbrug.

Udvaskningen fra arealerne, hvis der udelukkende blev udbragt handelsgødning på et sædskifte tilpasset et planteavlbrug, er beregnet til 66,9 kg N/ha.

Den kvælstofmængde, der udbringes med husdyrgødningen og senere udvaskes fra pløjelaget, er ikke lig med den mængde, der ender i vandmiljøet. I jorden omdannes nitrat til frit kvælstof ved denitrifikation. Jordens evne til at omdanne kvælstof kaldes reduktionspotentialiet. Samtlige arealer har et reduktionspotentiale på 51-75 % jf. reduktionspotentialkort fra DMU⁸. Derfor vil højst 49 % af det udvaskede kvælstof ende i vandmiljøet. Det svarer til 6.973 kg N/år (26,0 kg N/ha), hvilket er 1.812 kg N/år (6,76 kg N/ha) mindre end hvis der udelukkende blev udbragt handelsgødning.

Den samlede udvaskning til Grådyb udgør 3.162.000 kg N/år. Udvaskningen fra husdyrbruget udgør derfor 0,22 % af den samlede udvaskning til Grådyb (6.973 kg N/år/3.162.000 kg N).

Udvaskningen overstiger ikke niveauet for udvaskning, hvis der udelukkende blev udbragt handelsgødning. Desuden overstiger udvaskningen ikke 5 % af den samlede udvaskning til

---

⁷ Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven af 24. juni 2010.

⁸ Danmarks Miljøundersøgelser, www.dmu.dk.

Grådyb. På den baggrund vurderer Vejen Kommune, at bedriftens påvirkning i sig selv være helt uden betydning for Sneum Å, Vadehavet og de arter og naturtyper, der findes i områderne, uanset at der for Vadehavets vedkommende er tale om et sårbart Natura 2000-område.

Fosfor

Husdyrgodkendelsesloven stiller krav om begrænsning af fosforoverskud til udbringningsarealer, der ligger indenfor områder, som afvander til Natura 2000 vandområder overbelastet med fosfor. Kravene afhænger af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Desuden stilles krav til lavbundsarealer med lavt jernindhold (svarende til okkerklasse II-IV), der afvander til Natura 2000-områder overbelastet med fosfor. Sådanne udbringningsarealer klassificeres i fosforklasse 1-3.

Fosforklasser:	Faktaboks
Drænede lerjorder med fosfortal på 4-6	Fosforklasse 1
Drænede lerjorder med fosfortal på over 6	Fosforklasse 3
Lavbundsarealer med okkerklasse II eller derover	Fosforklasse 2

Som beskrevet i afsnittet "Nitrat til overfladevand" afvander udbringningsarealerne via en række mindre vandløb til Vadehavet. Natur- og vandområder som ligger udenfor oplande til et fosforoverbelastet Natura 2000 vandområde reguleres jf. lovgivningen alene via harmonireglerne. Vadehavet er et Natura 2000-område, der i henhold til lovgivningen er udpeget som mindre sårbart overfor fosfor. I oplandet hertil er harmonikravet således alene beskyttelsesniveau for fosforoverskud.

Beregninger i www.husdyrgodkendelse.dk **Fejl! Linkreferencen er ugyldig.** viser, at kravet til maksimalt fosforoverskud er overholdt. Ejendommens dyrehold tilfører i gennemsnit udbringningsarealerne 34,1 kg P/ha/år, og der fraføres 29,5 kg P/ha/år med det valgte sædskifte, hvilket giver et overskud på i gennemsnit 4,6 kg P/ha/år.

Udbringningsarealerne afvander via en række mindre vandløb til Holsted Å og videre til Sneum Å, der afvander til Vadehavet. Vadehavet er et Natura 2000-område, der ikke er overbelastet med fosfor.

På baggrund af det oplyste for ejendommens udbringningsarealer, vurderer Vejen Kommune vedrørende beliggenhed, tildeling af husdyrgødning, gødningssammensætning, sædskifte m.v.:

- At der ikke vil være væsentlig risiko for erosion og overfladeafstrømning fra udbringningsarealerne til vandløb og grøfter.
- At husdyrbruget, ved overholdelse af den til enhver tid gældende natur- og miljølovgivning og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen, drives således, at påvirkningen af overfladevand fra udbringningsarealerne vil ligge på et acceptabelt niveau.
- At gennemførelse af projektet og den fremtidige drift af husdyrbruget ikke vil medføre forringelser af den nuværende miljøtilstand af overfladevand.

Kommunen vurderer, at der i den konkrete sag ikke er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udvaskning af fosfor til vandløb og Vadehavet.

Bilag IV-arter, artsfredninger og rødlistearter

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring landbrugsejendomme og deres tilhørende arealer. På baggrund af rapport fra DMU⁹ samt Vejen Kommunes øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at der kan være. Vandflagermus, sydflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, løgfrø og spidssnudet frø. Heraf er løgfrø, odder og vandflagermus omfattet af den danske rødliste som sårbare.

Flagermus benytter ofte hulheder i træer eller huse som opholdssted om dagen og under vinterdvalen. Føden består af insekter, som fanges i luften nær vådområder, marker, skove og levende hegn. De enkelte arter af flagermus har forskellige præferencer mht. fødesøgningsområde. Der er ingen registreringer af flagermus nær ejendommens anlæg eller udbringningsarealer, men det kan ikke udelukkes, at én eller flere arter kan raste eller yngle i området.

Odderen lever i tilknytning til vådområder, og den findes i vandløb og især i moser og søer med store rørskovsområder. For at odderen kan trives i levedygtige bestande, skal der være vådområder med et højt naturindhold. Odderens yngle- og rasteområder knytter sig til moser, krat, skov eller andre uforstyrrede naturområder.

Markfirbenet findes spredt i landskabet på åbne, varme, solbeskinnede skrånninger med veldrænet jord og lav vegetation. Markfirbenet yngler på solvendte skrånninger, som er af altafgørende betydning for arten.

Stor vandsalamander foretrækker rene, dybe vandhuller i eller nær skov. Uden for yngletiden lever salamanderne på land og gemmer sig om dagen under sten og træstammer og i gamle musehuller. De vandrer sjældent særlig langt fra vandhullerne.

Løgfrøen yngler i lavvandede vandhuller, søer og vådområder og kan også yngle i midlertidige vandhuller. Ynglesucces kræver lysåbne vådområder eller vådområder med lysåbne og lavvandede partier. På land opholder løgfrøen sig oftest på arealer med løs sandet overjord og især på steder, hvor der er partier med lav vegetation, bare sandflader eller bar muldjord, hvor det er let for frøen at grave sig ned. Løgfrøen er nataktiv, og om dagen ligger løgfrøen nedgravet i jorden typisk 10 – 30 cm under overfladen. Med dens skjulte levevis er løgfrøen normalt umulig at finde på land uden for yngletiden.

Spidssnudet frø kan leve i mange typer af vandhuller og søer. Den er afhængig af, at vandhullet/søen er omgivet af fugtige udyrkede arealer som fødesøgnings- og rasteområde.

Andre paddearter som lille vandsalamander og skrubtudse er ikke opført på habitatdirektivets bilag IV, men de er fredede i Danmark. For disse arter gælder mange af de samme livsbetingelser, som nævnt for padderne ovenfor.

---

⁹ Faglig rapport nr. 635 og nr. 322 fra Danmarks Miljøundersøgelser.

Bortset fra ovennævnte har Vejen Kommune ikke kendskab til andre registreringer af planter og dyr, som er omfattet af artsfredninger eller optaget på nationale eller regionale rødlistepå eller i nærheden af husdyrbrugets anlæg og udbringningsarealer. Vejen Kommune vurderer, at en række af arterne med stor sandsynlighed forekommer i området.

Under forudsætning af at eventuelle stillede vilkår i afsnittene "Ejendommens påvirkning af beskyttet natur – ammoniak" og "Arealernes påvirkning af natur, jord og vand" overholdes, vurderer Vejen Kommune, at driften af arealerne ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte arter, da der ikke ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger eller fældes store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter.

Med de i godkendelsen stillede vilkår og i henhold til Habitatbekendtgørelsens § 11¹⁰ vurderer Vejen Kommune, at udvidelsen ikke vil medføre en forøget påvirkning af de nævnte bilag IV- og rødlistearter eller deres levesteder.

Hensynet til kulturhistorie

Kulturhistoriske værdier i tilknytning til arealerne

Der er registreret beskyttede sten- og jorddiger der grænser op til følgende marker: 78-0, 77-0, 76-0, 75-0, 56, 45-0, 46-0, 71-0, 83-0, 74-0, 32-1, 73-0, 80-0, 55, 57, 52, 15, 21, 17, 5, 3, 3-1, 1, 7. Se nedenstående figur. Diget på mark 3 og 52 er fjernet og sagen er sendt til videre sagsbehandling hos Slots- og Kulturstyrelsen.

Sten- og jorddiger, der er omfattet af bestemmelserne i Museumslovens § 29 a, må ikke beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra kommunen.

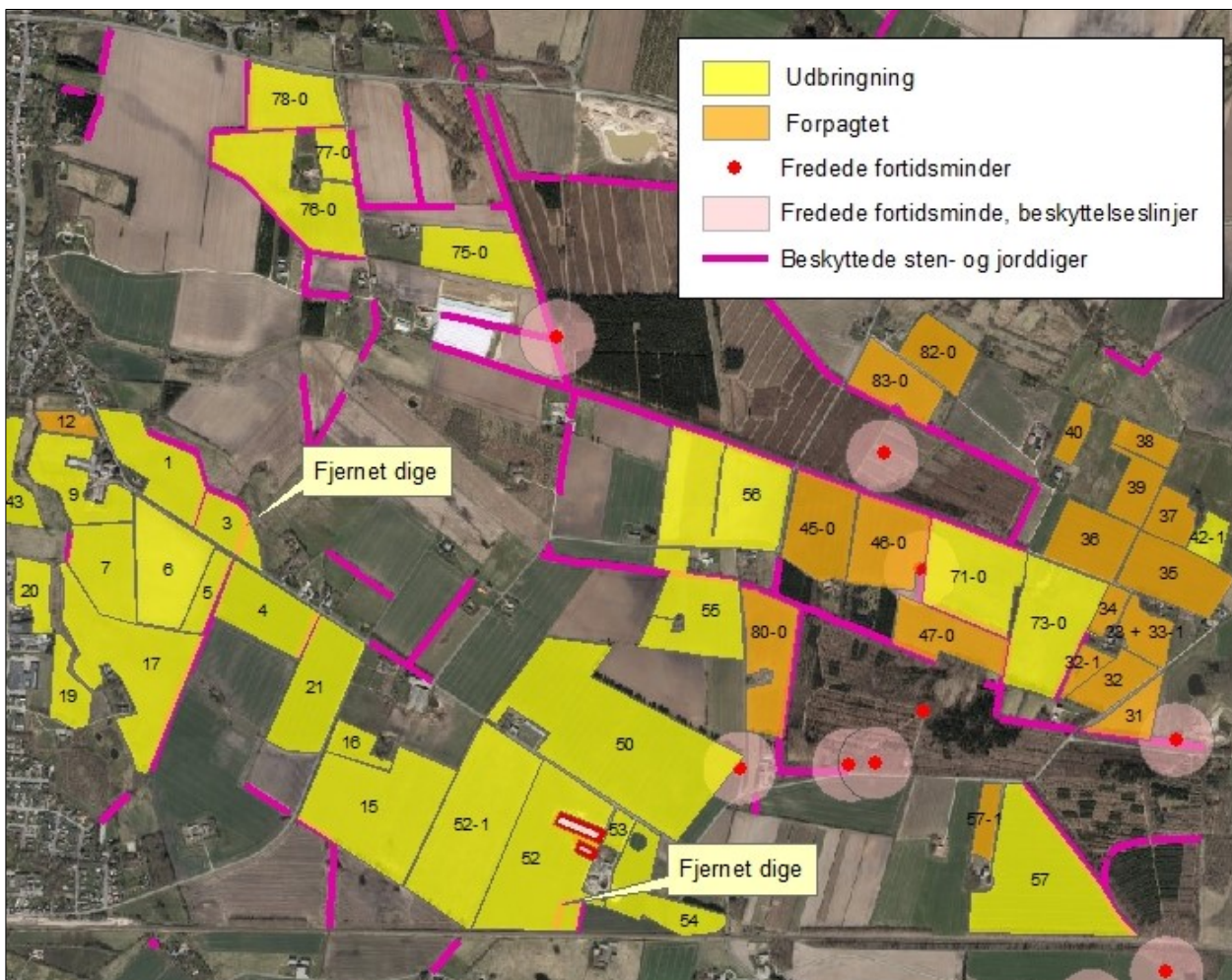
Der er registreret fortidsminder på eller grænsende op til følgende marker: 46-0 og 71-0. Se nedenstående figur.

Fortidsminder, der er omfattet af bestemmelserne i Museumslovens § 29 e må ikke ændres. Dette vil sige, at alle foranstaltninger, der indebærer en påvirkning af fortidsmindernes indhold og overflade, ikke er tilladt. Endvidere må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes jf. § 29 f i Museumsloven indenfor en afstand af 2 meter fra fortidsmindet.

Vejen Kommune vurderer, at øvrige kulturhistoriske værdier ikke vil blive påvirket.

---

¹⁰ Bek. nr. 408 af 01.05.2007, "Udpegning og administration af internationale beskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter".

Figur 6. Arealernes placering i forhold til fredninger. NY FIGUR.

Sammenfatning

Vejen Kommune vurderer sammenfattende, at der kan meddeles godkendelse til projektet da:

- Husdyrbruget med de stillede vilkår kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne
- Husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.
- Projektet med de stillede vilkår, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

4 Øvrige forhold

Høringsberettigede

Konsulent:

Sagro, mif@jlbr.dk

Naboer:**Bortforpagtere af arealer:**

Helge Nielsen, Foldingbrovej 12, 6670 Holsted

Arne Jørgensen, Gl Kirkevej 3, 6650 Brørup

Moldow A/S, Jørgen Hansens Vej 1, 6670 Holsted

John Rødgaard, Jørgen Hansens Vej 5, 6670 Holsted

Rasmus Pedersen, Tirslundvej 53, 6650 Brørup

Holger Rasmussen Ålundvej 8, 6650 Brørup

Preben Wachs, Ålundvej 14, 6650 Brørup

Gyllemodtagere:

Kirsten Wagner, Ålundvej 5, 6650 Brørup

Peder Pedersen, Foldingbrovej 53, 6650 Brørup

Kopimodtagere af afgørelsen

Embedslægerne i Region Syddanmark, sesyd@sst.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsted post@sportsfiskerforbundet.dk

Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Formand Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø dnvejen-sager@dn.dk

Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N husdyr@ecocouncil.dk

Friluftsrådet, Scandiagade 13, DK-2450 København SV. Lokalafdeling: Friluftsrådet for Trekantområdet, att. Bent Holgersen, Hvedevænget 30, 6600 Vejen, holgersen@vejen-net.dk

Dansk Ornitologisk forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, lokalkontoret vejen@dof.dk

Museet på Sønderkov, post@sonderskov.dk

Bilagsoversigt

1. Klagevejledning.
2. Udpegningsgrundlag for de berørte Natura 2000-områder.

Bilag 1.

Klagevejledning, jf. "Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug" nr. 1572 af 20.12.2006.

Hvilke afgørelser, tilladelser og miljøgodkendelser kan påklages

Alle afgørelser, der er truffet af kommunen med hjemmel i "Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug" eller regler, der er fastsat med hjemmel i loven, kan jf. § 76 påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Hvem kan klage

Klageberettiget er enhver med væsentlig interesse i sagens udfald, miljøministeren samt visse landsdækkende organisationer, jf. §§ 84-87.

Til hvem skal der klages

Der skal klages direkte til Natur- og Miljøklagenævnet. Se vejledning på www.nmkn.dk/klage.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefrist

Klagen skal være modtaget af Natur- og Miljøklagenævnet senest 4 uger efter, at afgørelsen, tilladelsen eller miljøgodkendelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort f.eks. ved annoncering, regnes klagefristen fra bekendtgørelsen, jf. § 79.

Gebyr

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr. Gebyret betales enten direkte med betalingskort eller der sendes en opkrævning. Natur- og Miljøklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside (www.nmkn.dk). Gebyret tilbagebetales, hvis den, der klager, får helt eller delvis medhold i klagen.

Domstolsprøvelse

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort, jf. § 90.

Opsættende virkning

En klage over en afgørelse har ikke opsættende virkning på retten til at udnytte tilladelsen eller miljøgodkendelsen, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Tilladelsen/godkendelsen må ikke udnyttes, hvis den indeholder placering af driftsbygninger væk fra de øvrige driftsbygninger, jf. § 81. Dette vil være angivet i afgørelsen.

Udnyttelse af en tilladelse eller miljøgodkendelse kan kun ske under opfyldelse af vilkårene, som er fastsat i tilladelsen eller miljøgodkendelse.

Bilag 2.

Udpegningsgrundlag for de berørte Natura 2000-områder.

Natura 2000-områdenr. 89: Vadehavet

Området består af habitatområde nr. H78 og fuglebeskyttelsesområde nr. F57.

Udpegningsgrundlag for habitatområdet Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde (H78)	
Naturtyper:	Sandbanke (1110) Flodmunding (1130) Vadeflade (1140) Lagune (1150) Bugt (1160) Rev (1170) Enårig strandengsvegetation (1310) Vadegræssamfund (1320) Strandeng (1330) Forklit (2110) Hvid klit (2120) Grå/grøn klit (2130) Kliithede (2140) Havtornklit (2160) Grårisklit (2170) Skovklit (2180) Klitlavning (2190) Visse-indlandsklit (2310) Græs-indlandsklit (2330) Søbred med småurter (3130) Kransnålalge-sø (3140) Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Vandløb (3260) Våd hede (4010) Tør hede (4030) Kalkoverdrev (6210) Surt overdrev (6230) Tidvis våd eng (6410) Tørvelavning (7150) Rigkær (7230) Stilkege-krat (9190) Skovbevokset tørvemose (91D0)
Arter:	Havlampret (1095) Bæklampret (1096) Flodlampret (1099) Stavsild (1103) Laks (1106) Snæbel (1113) Marsvin (1351) Odder (1355) Gråsæl (1364) Spættet sæl (1365)

* Lagune, Grå/grøn klit, Kliithede, Kalkoverdrev (kun vigtige orkidélokalteter), Surt overdrev, skovbevokset tørvemose og snæbel er alle prioriterede naturtyper/arter.

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområdet Vadehavet (F57)

Ynglefugle:	Klyde Hvidbrystet præstekrave Almindelig ryle Sandterne Fjordterne Havterne Dværgterne Splitterne
Trækfugle:	Bramgås Mørkbuget knortegås Lysbuget knortegås Gravand Pibeand Krikand Spidsand Skeand Ederfugl Sortand Strandskade Klyde Hjejle Strandhjejle Hvidbrystet præstekrave Lille kobbersneppe Stor regnspove Rødben Hvidklire Islandsk ryle Sandløber Almindelig ryle Dværgmåge

Natura 2000-områdenr. 90: Sneum Å og Holsted Å

Området består af habitatområde nr. H79.

Udpegningsgrundlag for habitatområdet Sneum Å og Holsted Å (H79)

Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140) Næringsrig sø (3150) Vandløb (3260) Kalkoverdrev (6210) Surt overdrev (6230) Urtebræmme (6430) Hængesæk (7140) Kildevæld (7220) Rigkær (7230) Stilkege-krat (9190) Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld Tidvis våd eng (6410)
Arter:	Bæklampret (1096) Flodlampret (1099) Havlampret (1095) Snæbel (1113) Odder (1355) Laks (1106)

* Kalkoverdrev (kun vigtige orkidélokalteter), surt overdrev, kildevæld og snæbel er alle prioriterede naturtyper/arter.

